

Sygn. akt I ACa 235/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 sierpnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Jerzy Nawrocki
Sędzia:	SA Alicja Surdy
Sędzia:	SA Jolanta Terlecka (spr.)
Protokolant	sekr. sąd. Agnieszka Pawlikowska

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2014 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa Skarbu Państwa - (...)
w G. i Dyrektora (...) w B., a zastępowanemu przez (...)

przeciwko W. T.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 17 grudnia 2013 r., sygn. akt I C 1237/12

I. oddala apelację;

II. obciąża Skarb Państwa nieuiszczoną przez pozwaną opłatą od apelacji;

III. zasądza od pozwanej W. T. na rzecz powoda Skarbu Państwa – (...) kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 235/14

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 17 grudnia 2013r.:

I. uznał za bezskuteczną umowę darowizny zawartą w dniu 6 marca 2009r. przed notariuszem A. Ś. w Kancelarii Notarialnej w G., repertorium (...), na podstawie której G. T. (1) darował swojej żonie W. T. udział w 1/2 części współwłasności lokalu mieszkalnego położonego w W. przy ul (...) oznaczonego nr(...) o powierzchni 69,30 m⁽²⁾, wraz

z piwnicą o powierzchni 4,48m⁽²⁾, dla którego prowadzona jest księga wieczysta (...) wraz z wszystkimi prawami związanymi ze współwłasnością tego lokalu w stosunku do wierzyciela Skarbu Państwa - (...) w G. w celu ochrony wierzytelności przysługujących powodowi w stosunku do dłużnika G. T. (1) z tytułu zaległości w podatku od towarów i usług za miesiące: wrzesień 2005r., marzec-grudzień 2006r., oraz w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2005r. w kwocie 985.049,63 zł wraz z odsetkami, kosztami egzekucyjnymi i kosztami upomnienia oraz w stosunku do Skarbu Państwa - (...) w B. w zakresie wierzytelności publicznoprawnych przysługujących wobec G. T. (1) z tytułu należności celnych za okres od maja 2006r. do grudnia 2007r. w łącznej wysokości należności głównej 908.933 zł, z tytułu podatku akcyzowego za okres od maja 2006r. do grudnia 2007r. w łącznej wysokości należności głównej 1.715 731 zł oraz podatku od towarów i usług za okres od maja 2006r. do grudnia 2007r. w łącznej wysokości należności głównej 2.512.986 zł wraz z kosztami egzekucyjnymi oraz odsetkami od zaległości podatkowych;

II. uznał za bezskuteczną w stosunku do wierzyciela Skarbu Państwa - (...) w G. umowę darowizny zawartą w dniu 6 marca 2009r. przed notariuszem A. Ś. w Kancelarii Notarialnej w G., repertorium (...), na podstawie której G. T. (1) darował swojej żonie W. T. udział w 1/2 części współwłasności lokalu mieszkalnego położonego w W. przy ul (...) oznaczonego nr (...) o powierzchni 71,71m⁽²⁾, wraz z piwnicą o powierzchni 5,32m⁽²⁾, dla którego prowadzona jest księga wieczysta (...) wraz ze wszystkimi prawami związanymi ze współwłasnością tego lokalu w celu ochrony wierzytelności przysługujących powodowi w stosunku do dłużnika G. T. (1) z tytułu zaległości w podatku od towarów i usług za miesiące: wrzesień 2005r., marzec-grudzień 2006r., oraz w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2005r. w kwocie 985.049,63 zł wraz z odsetkami, kosztami egzekucyjnymi i kosztami upomnienia oraz w stosunku do Skarbu Państwa - (...) w B. w zakresie wierzytelności publicznoprawnych przysługujących wobec G. T. (1) z tytułu należności celnych za okres od maja 2006r. do grudnia 2007r. w łącznej wysokości należności głównej 908.933 zł, z tytułu podatku akcyzowego za okres od maja 2006r. do grudnia 2007r. w łącznej wysokości należności głównej 1.715.731 zł oraz podatku od towarów i usług za okres od maja 2006r. do grudnia 2007r. w łącznej wysokości należności głównej 2.512.986 zł wraz z kosztami egzekucyjnymi oraz odsetkami od zaległości podatkowych;

III. zasądził od W. T. na rzecz Skarbu Państwa reprezentowanego przez (...) kwotę 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

IV. nakazał pobrać od W. T. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 26.775 zł tytułem kosztów sądowych (k- 349-350).

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd powołał następujące ustalenia oraz rozważania prawne.

W. T. i G. T. (1) są małżeństwem. Od stycznia 2007r. mają ustanowioną rozdzielność majątkową. Dnia 6 marca 2009r. G. T. (1) zawarł z W. T. umowę darowizny udziału w 1/2 części samodzielnego lokalu mieszkalnego oznaczonego numerem (...) w budynku położonym w W. przy ul (...), na rzecz żony W. T., przed notariuszem Adamem Piotrem Ściochem (...) W tym samym dniu G. T. (1) zawarł z W. T. umowę darowizny udziału w 1/2 części samodzielnego lokalu mieszkalnego oznaczonego numerem (...) położonego w W. przy ul (...), na rzecz żony W. T., przed notariuszem A. Ś. (...) Dla lokali tych prowadzone są księgi wieczyste przez Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w W. nr (...) i (...). W księgach wieczystych wpisane są hipoteki umowne zwykle w kwocie 545.000 zł i 300.000 zł oraz umowne kaucyjne w kwocie 72.950,66 zł i 27 536,79 zł na rzecz (...) w W..

Dyrektor Urzędu (...) w W. postanowieniem z 7 kwietnia 2008r. wszczął postępowanie kontrolne o numerach (...)/ i (...) wobec G. T. (1), które doręczono mu 8 kwietnia 2008r. oraz postanowienie o wszczęciu postępowania w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (postępowanie zakończone decyzją(...)). Wcześniej postępowanie kontrolne miało miejsce na podstawie postanowienia Dyrektora (...) w W. nr (...) z 13 września 2005r. i nie wykazało żadnych nieprawidłowości.

Na skutek postępowania kontrolnego wydane zostały decyzje podatkowe w zakresie podatku od towarów i usług oraz decyzja w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych. Decyzja z 1 lutego 2010r. (...) określiła wysokość zobowiązania G. T. (1) z tytułu podatku od towarów i usług za wrzesień 2005, a decyzja z 27 września 2010r. nr (...) wysokość zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług za miesiące marzec-grudzień 2006. Na dzień 25

października 2012r. zaległości z tytułu podatku od towarów i usług, odsetki od tych zaległości, koszty egzekucyjne oraz koszty upomnienia wynosiły łącznie 985.049,63 zł, zaś w podatku dochodowym od osób fizycznych - należność główna oraz odsetki od zaległości podatkowych wynosiły łącznie 29.944,92 zł.

Decyzja z 16 czerwca 2010 r. nr (...) określiła wysokość podatku dochodowego od osób fizycznych. G. T. (1) zaskarżył decyzję podatkową wydaną przez Dyrektora (...) dotyczącą zobowiązania podatkowego w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2005r. Postanowieniem z 13 października 2010r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. w sprawie (...) odmówił wstrzymania wykonania tej decyzji. Wyrokiem z 11 kwietnia 2011r. Wojewódzki Sąd Administracyjny oddalił skargę G. T. (1) w przedmiocie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2005r. Naczelnik (...) w G. wystawił tytuły wykonawcze przeciwko G. T. (1) obejmujące podatek od towarów i usług za wrzesień 2005r., marzec 2006r. - grudzień 2006r. oraz obejmujące podatek dochodowy od osób fizycznych za 2005r., które zostały mu doręczone.

W okresie od 25 lipca 2009r. do 31 grudnia 2012r. Naczelnik (...) w B. wydał decyzje w zakresie należności celnych należnych od G. T. (1) na rzecz Skarbu Państwa. Należności celne za okres od maja 2006r. do grudnia 2007r. wynoszą: należność główna 908.933 zł, z tytułu podatku akcyzowego za okres od maja 2006r. do grudnia 2007r. w łącznej wysokości należności głównej 1.715.731 zł oraz podatku od towarów i usług za okres od maja 2006r. do grudnia 2007r. w łącznej wysokości należności głównej 2.512.986 zł wraz z kosztami egzekucyjnymi oraz odsetkami od zaległości podatkowych. Decyzje zostały wydane w wyniku dokonanej przez organ celny weryfikacji zgłoszeń celnych co do wartości celnej sprowadzanych przez G. T. (1) samochodów osobowych z terytorium S.. Decyzje wymiarowe Naczelnika (...) w B., z których wynikają wierzytelności (...) w B. zostały objęte administracyjnymi tytułami wykonawczymi.

W dniu 31 marca 2008r. Prokuratura (...) w L. wszczęła śledztwo w sprawie działalności w okresie od 1 stycznia 2004r. do co najmniej 31 marca 2008r. w B. i innych miejscowościach na terenie kraju zorganizowanej grupy przestępczej, mającej na celu dokonywanie przestępstw skarbowych polegających na uszczuplaniu należności publicznoprawnych z tytułu wprowadzenia na obszar celny Unii Europejskiej samochodów osobowych sprowadzanych z terytorium S.. Prokuratura (...) w L. 1 kwietnia 2009r. wszczęła przeciwko G. T. (1) postępowanie przygotowawcze o czyny z art. 56 § 1 k.k.s. w zb. z art. 87 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1,2,5 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. Prawomocnym wyrokiem z dnia 30 października 2012r. G. T. (1) został skazany za przestępstwa, których skutkiem było uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci podatku akcyzowego, podatku od towarów i usług w wysokości 20.103.018 zł oraz cła w wysokości 3.071.018 zł.

Wedle dalszych ustaleń Sądu G. T. (1) dokonał rozporządzeń swoim majątkiem poza rozporządzeniami objętymi przedmiotowym postępowaniem. I tak 23 kwietnia 2008r. zawarł on umowę przeniesienia własności na zabezpieczenie, którą rozporządził mieniem wartości 400.000 zł, (...). Dnia 17 grudnia 2008r. (...) G. T. (1) zawarł umowę przeniesienia 1/2 części udziału we własności samodzielnego lokalu mieszkalnego nr I położonego przy ul. (...) w G. oraz 1/2 udziału we własności działki numer (...) o powierzchni 1,9805 ha położonej we wsi T., gmina P. na rzecz swojej żony W. T. i swojej siostry A. T. współników spółki cywilnej (...). Dnia 20 grudnia 2008r. G. T. (1) zawarł umowę sprzedaży (...) części współwłasności zabudowanej nieruchomości oznaczonej jako działka numer (...) o obszarze 246 m⁽²⁾ w G. położonej przy ul. (...) na rzecz E. S. oraz G. S. (...). Dnia 22 grudnia 2008r. G. T. (1) zawarł umowę darowizny na rzecz swojego brata K. T., któremu przekazał swój udział w 1/2 części w spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego nr (...) położonym w G. przy ul. (...) (...).

Wobec G. T. (1) zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne. Naczelnik (...) w G. skierował zawiadomienia o zajęciu do banków, domów maklerskich lecz egzekucja okazała się bezskuteczna.

W tak ustalonych w oparciu o bliżej powoływane dowody okolicznościach Sąd uznał powództwo za uzasadnione.

Przytaczając treść art. 527 § 1 i 3 k.c. omówił przesłankami skargi pauliańskiej dochodząc do przekonania, że zostały one spełnione w rozpoznawanym sporze. W szczególności czynność D. T. polegająca na darowaniu żonie W. T. udziału we

współwłasności dwóch lokali mieszkalnych dokonana została z pokrzywdzeniem wierzycieli. Wskazał, iż z § 2 art. 527 k.c. wynika, że z pokrzywdzeniem wierzycieli mamy do czynienia wtedy, gdy skutek czynności prawnej dłużnika stał się on niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego wywodził, iż o niewypłacalności dłużnika, w rozumieniu tego przepisu art. 527 § 2 k., świadczy między innymi bezskuteczność przeprowadzonej przeciwko niemu egzekucji, która, w odniesieniu do egzekucji świadczeń pieniężnych, może być prowadzona z różnych składowych części majątku dłużnika. Jeżeli zatem komornicza egzekucja świadczenia pieniężnego przeprowadzona z jednej choćby części składowej tego majątku okaże się nieskuteczna, jest to wystarczające do przyjęcia, że wykazana została w ten sposób niewypłacalność dłużnika zalegającego z zapłatą. Dłużnik powinien, dysponując innymi składnikami majątku, zapłacić egzekwowaną należność, co czyniłoby bezprzedmiotowym roszczeniem pauliańskie; brak zaś takiej zapłaty odpowiada pojęciu "zaprzestania płacenia długów". G. T. (1) do chwili wyrokowania należnego powodowi zobowiązania nie spełnił, co wskazuje, iż jest on niewypłacalny. Okoliczności sprawy, fakt, iż po wszczęciu przez Urząd (...) w W. postępowania kontrolnego oraz po wszczęciu przeciwko G. T. (1) postępowania karnego, wyzbył się on całego swojego majątku, świadczy o tym, iż działał on ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Z uwagi na fakt, iż zaskarżone w przedmiotowej sprawie czynności zostały dokonane z małżonką jako osobą bliską działa domniemanie z art. 527 § 3 k.c., że osoba ta wiedziała ona, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Niezależnie od tego według Sądu Okręgowego była ona wszechstronnie zorientowana co do sytuacji swojego męża, zaś domniemanie z art. 527 § 3 k.c. pozwana nie obaliła.

Za nieuzasadniony Sąd uznał argument W. T., iż G. T. (1) zaskarżył decyzje podatkowe oraz, że są one nieprawomocne, a w konsekwencji powód nie udowodnił istnienia zobowiązania jej męża w stosunku do Skarbu Państwa. Jak wynika bowiem z załączonych decyzji, została zaskarżona tylko decyzja w przedmiocie ustalenia podatku dochodowego za okres 2005r. Sąd powołał się na wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 14 grudnia 2005r. w sprawie II FSK 52/05 (Lex nr 190348) i wyrażony tam pogląd, iż okoliczność, że sąd uchylił decyzję Dyrektora (...), nie obala domniemania prawidłowości decyzji organu pierwszej instancji, w oparciu, o którą wystawiono tytuł wykonawczy, co oznacza, że do czasu jej wzruszenia, nie może też być kwestionowana legalność tego tytułu wykonawczego oraz podjętych w oparciu o niego środków egzekucyjnych. Skarga G. T. (1) na decyzję w przedmiocie ustalenia podatku dochodowego za 2005r. została oddalona i decyzja ta stanowi podstawę do prowadzenia egzekucji. Z kolei decyzje Naczelnika (...) w B. wydane w okresie od 25 listopada 2009r. do 31 grudnia 2012r. mają charakter ostateczny i prawomocny. Zostały objęte administracyjnymi tytułami wykonawczymi załączonymi do akt sprawy. W ocenie Sądu pierwszej instancji z dowodów tych wynika w sposób nie budzący wątpliwości, iż G. T. (1) posiada zobowiązanie w stosunku do Skarbu Państwa. W sprawie bezsporne jest, iż dłużnik G. T. (1) zawarł umowę darowizny z pozwaną W. T., udowodnione zostało, iż pozwana uzyskiwała korzyść majątkową bezpłatnie, w dacie wniesienia pozwu i w dacie zamknięcia rozprawy zadłużenie G. T. (1) nie zostało spłacone, w związku z czym jest on niewypłacalny. Zdaniem Sądu te okoliczności przesądzają o skuteczności roszczenia powoda. Pozwana wskazywała także, iż zaskarżone czynności nie prowadziły do pokrzywdzenia ewentualnych wierzycieli, gdyż nie uzyskaliby oni zaspokojenia z nieruchomości, gdyż pierwszeństwo zaspokojenia przysługiwałoby bankom. Jednocześnie podnosiła argumenty, iż po dokonaniu darowizny to ona spłaca zaciągnięte kredyty. Na poparcie swojego stanowiska przywołała wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2011 r. z sprawie IV CSK 99/11 (Lex 940760), gdzie Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż o istnieniu pokrzywdzenia można mówić, gdy porównanie wartości sprzedanego prawa i wysokości niespłaconych wierzytelności przysługujących przeciwko dłużnikowi, zabezpieczonych hipotekami na sprzedanym prawie, prowadzi do wniosku o niemożności zaspokojenia się powoda chociażby w części oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2011r. w sprawie IV CSK 99/11 (Lex nr 960505). W ocenie Sądu Okręgowego powołane poglądy dotyczą zupełnie innych okoliczności i w żaden sposób nie można ich odnieść analogicznie w tej sprawie. W ocenie Sądu w okolicznościach przedmiotowej sprawy, w sytuacji, kiedy pozwana spłaca zaciągnięte kredyty na zakup lokali, dla powoda istnieje szansa zaspokojenia się z przedmiotu umowy, aczkolwiek w niewielkiej części. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż wartość zobowiązań G. T. (1) wynikająca z przedłożonych tytułów wykonawczych wielokrotnie przewyższa wartość lokali będących przedmiotem darowizny. Za zbędne uznał Sąd Okręgowy przeprowadzanie dowodu z opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości na okoliczność ustalenia wartości tych lokali, o co wnosiła pozwana. Wskazał, iż wartość przedmiotu darowizny została ustalona w aktach

notarialnych na łączną kwotę 535.000 zł wymienioną przez powoda jako wartość przedmiotu sporu. W związku z powyższym Sąd oddalił ten wniosek jako zmierzający do przedłużenia postępowania.

Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd powołał art. 98 k.p.c. (k-359-365v).

Pozwana w apelacji do tego wyroku, zaskarżając go w całości, zarzuciła:

1) naruszenie następujących przepisów prawa procesowego, które miały wpływ na wynik postępowania:

a) art. 233 § 1 k.p.c. polegające na:

- dowolnym a nie swobodnym przyjęciu, iż G. T. (1) przenosząc własność udziału w lokalu położonym przy ul. (...) w W. oraz własność udziału w lokalu położonym przy ul. (...) w W., działał z zamiarem pokrzywdzenia wierzyciela, podczas gdy świadomości, iż będzie dłużnikiem Skarbu Państwa nie posiadał z uwagi na wczesny etap kontroli podatkowej,
- przyjęciu, że pozwana wiedziała, iż G. T. (1) mógł działać z pokrzywdzeniem wierzyciela, podczas gdy z okoliczności sprawy, wynika, iż nie miała takiej świadomości,

b) art. 232 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. poprzez uznanie, iż wierzytelność została udowodniona, pomimo przedłożenia przez powoda tylko tytułów wykonawczych,

c) art. 232, 233, 227 i art. 278 k.p.c. poprzez bezzasadne oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu szacowania wartości nieruchomości na okoliczność czy dokonanie zaskarżonych darowizn przy istniejących wpisach hipotecznych w ich księgach wieczystych wpływa na możliwość zaspokojenia wierzyciela, gdyby do darowizn nie doszło;

2) naruszenie następujących przepisów prawa materialnego:

a) art. 527 § 1 k.c. w związku z art. 531 § 1 k.c. poprzez ich błędne zastosowanie i uznanie, że dopuszczalne jest zastosowanie instytucji skargi pauliańskiej do należności publicznoprawnych, co do których toczy się postępowanie przed sądami administracyjnymi, a co za tym idzie nie zostały definitywnie ustalone,

Wskazując na powyższe wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych za obie instancje.

Pozwana wniosła nadto o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu szacowania wartości nieruchomości na okoliczność czy dokonanie zaskarżonych darowizn przy istniejących wpisach hipotecznych w ich księgach wieczystych wpływa na możliwość zaspokojenia wierzyciela, gdyby do darowizn nie doszło (k-371-377).

Powód w odpowiedzi na apelację wnosił o jej oddalenie, w tym oddalenie zawartego w apelacji wniosku dowodowego oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - (...) kosztów postępowania apelacyjnego według norm prawem przepisanych (k-393-397).

Pozwana w piśmie procesowym sporządzonym 21 lipca 2014r. cofnęła zawarty w jej apelacji wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego podnosząc, że zgodnie z wyrażoną w art. 6 k.c. zasadą rozkładu ciężaru dowodu okoliczność, na którą dowód ten był wnioskowany winien wykazać powód. Ponadto, uzupełniła apelację w części obejmującej naruszenia przepisów prawa materialnego o zarzut naruszenia art. 527 k.c. i art. 6 k.c. oraz art. 527 k.c. w związku z art. 65 ust 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece przez zwolnienie powoda od wykazania, że zbycie nieruchomości nastąpiło z pokrzywdzeniem wierzyciela w sytuacji, gdy wartość zbytego prawa była niższa niż wartość obciążających to praw hipotek w sytuacji gdy powód nie kwestionował ceny sprzedaży prawa (k-403-407).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie i jako bezzasadna podlega oddaleniu, ponieważ nie zawiera zarzutów mogących skutecznie podważyć zaskarżony wyrok, który w ocenie Sądu odwoławczego jest prawidłowy.

Sąd Apelacyjny w całości aprobuje ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i przyjmuje je za podstawę swojego rozstrzygnięcia. Akceptuje także wyrażoną przez ten Sąd ocenę prawną o spełnieniu wszystkich przesłanek warunkujących udzielenie powodowi żądanej ochrony prawnej.

Odnosząc się do poszczególnych zarzutów, nie sposób podzielić powoływanego w pierwszej kolejności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Przepis ten stanowi, iż sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Skarżąca ani w treści tego zarzutu ani jego uzasadnieniu nie wskazuje jaki to konkretnie dowód, czy dowody miałyby być przez Sąd Okręgowy ocenione z uchybieniem kryteriom wskazanym w tym przepisie. Natomiast w orzecznictwie Sądu Najwyższego na jego tle ugruntowany jest pogląd, że postawienie zarzutu obraży art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać tylko na prezentowaniu przez skarżącego własnego stanu faktycznego i taka apelacja ma wówczas wyłącznie charakter polemiczny.

Nieuprawnione są obie tezy postawione w ramach omawianego zarzutu – pierwsza, że dokonując zwalczanych skargą darowizn na rzecz pozwanej G. T. (1) nie działał ze świadomością pokrzywdzenia powoda, gdyż ze względu na wczesny etap kontroli podatkowej nie mógł mieć wiedzy, że będzie dłużnikiem Skarbu Państwa i druga, że takiej świadomości nie mogła mieć też pozwana. Jeśli chodzi o W. T. w wypadku darowizn uczynionych na jej rzecz Sąd był związany przepisem art. 528 k.c., a zatem nie była istotna dla rozstrzygnięcia jej wiedza o krzywdzącym powoda działaniu jej męża, a nawet o tym czy w ogóle ma on jakiegokolwiek dług wobec Skarbu Państwa czy też i innych wierzycieli. Prawidłowo zatem Sąd powinien powołać się na ten przepis jako dalej idący zamiast ze względu na istniejący pomiędzy stronami kwestionowanych umów stosunek małżeństwa – na działanie nieobalonego w tym sporze domniemanie z art. 527 § 3 k.c.

W niewadliwie ustalonych okolicznościach tego sporu spełniona została podmiotowa przesłanka działania G. T. (2) ze świadomością pokrzywdzenia powoda. Dla porządku odnotować można, że przy ocenie tej przesłanki przyjmuje się, że świadomość ta - jako subiektywna przesłanka skargi pauliańskiej - nie musi obejmować faktu pokrzywdzenia konkretnego wierzyciela. Obojętne jest także, czy dłużnik chciał pokrzywdzenia czy to konkretnego, czy to jakiegokolwiek wierzyciela. Świadomość dłużnika może zatem dotyczyć innego wierzyciela niż ten, który żąda uznania czynności za bezskuteczną. Wystarczy więc, że dłużnik zdaje sobie sprawę z tego, że dokonana przez niego czynność może pokrzywdzić jakiegokolwiek wierzyciela. Innymi słowy wystarczy, by dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności, zaś obojętne jest, do którego z wierzycieli się ono odnosi. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w postaci niekwestionowanych przez żadną ze stron a dołączonych do akt dowodów z dokumentów wynika, że G. T. (1) prowadząc działalność gospodarczą (pod firmą (...)) w zakresie zakupu i sprzedaży samochodów wystawiał faktury VAT, w których rażąco zaniżał podstawę opodatkowania - cenę, za jaką dany samochód sprzedawał. Przy czym z tą działalnością wiązało się zaniżanie tak należności podatkowych, jak i celnych, za co w efekcie został on również prawomocnie skazany wyrokiem karnym, którego ustaleniami co do popełnienia objętych nim przestępstw sąd cywilny jest związany (art. 11 k.p.c.). Skoro taki proceder mąż pozwanej uprawiał w latach 2005 i 2006 objętych kontrolą (por. dołączone do akt decyzje z k-185-203), to niewątpliwym jest, że jako przedsiębiorca znał mechanizm w jaki osiągał z tego tytułu dochody i ewentualne tego konsekwencje. W świetle zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego naiwne jest usprawiedliwianie G. T. (1), że ze względu tylko na wczesny etap kontroli podatkowej nie przypuszczał on i nie mógł się spodziewać, że w wyniku postępowania kontrolnego zostaną wydane decyzje obciążające go należnościami wobec powoda. Podkreślenia wymaga, że równoległe wszczęto postępowanie karne, gdzie G. T. (1) zeznawał m in. 10 września 2008r. i 15 stycznia 2009r. a więc jeszcze przed datą zwalczanych skargą pauliańską umów, potwierdzając w istocie zaniżanie cen sprzedawanych samochodów (k-230-243). Dalsza ustalona przez Sąd sekwencja zdarzeń pokazuje, że w bardzo krótkim czasie od wszczęcia powyższych postępowań (administracyjnego i karnego) G. T. (1) dokonał szeregu rozporządzeń majątkowych, w tym objętych niniejszym sporem, w wyniku których stał się niewypłacalny. Należy też pamiętać, że na gruncie prawa podatkowego generalnie przedsiębiorca dokonuje samoobliczania zobowiązań podatkowych i składa odpowiednie

deklaracje. Organy zaś podatkowe w ciągu 5 lat (czyli do granic ich przedawnienia) mają prawo je kontrolować. Decyzje jakie zapadają w wyniku takiej kontroli mają charakter deklaratoryjny i wymagalność zobowiązania podatkowego określa się na dzień płatności, wynikający z odpowiednich przepisów określających termin płatności. Oznacza to, że w momencie dokonywania zaskarżonych czynności G. T. (1) posiadał wymagalne zobowiązania z tytułu podatku VAT i podatku dochodowego za okresy objęte pozwem, a ze względu właśnie na fakt, iż we wcześniej składanych deklaracjach zaniżył ich wysokość, została ona następnie prawidłowo określona w wydanych decyzjach podatkowych. Jeżeli przedsiębiorca dokonuje powyższych czynności wyjątkowo nierzetelnie (w tym wypadku dopuszczając się nawet przestępstw) niewątpliwie towarzyszy mu świadomość, że może to zostać wykryte, ze wszystkimi tego konsekwencjami.

Całkowicie chybiony jest kolejny zarzut, iż Sąd wadliwie uznał, iż powód udowodnił istnienie chronionych skargą wierzytelności, co apelująca uzasadnia przedłożeniem tylko tytułów wykonawczych, które mogą być wystawiane w oparciu o decyzje nieprawomocne. Podobnie jak związany z nim tematycznie (postawiony w ramach naruszenia prawa materialnego - art. 527 § 1 k.c. w związku z art. 531 § 1 k.c.), zarzut wadliwego zastosowania instytucji skargi pauliańskiej do należności publicznoprawnych, co do których toczy się postępowanie przed sądami administracyjnymi, a co za tym idzie nie zostały jeszcze definitywnie ustalone. Abstrahując od kwestii, że przedmiotowe decyzje mają walor prawomocny i ostateczny z punktu widzenia istoty żądanej ochrony w trybie skargi pauliańskiej (możliwość prowadzenia egzekucji, którą czynność dłużnika udaremniła) atrybutem uprawniającym do wykonywania decyzji w drodze egzekucji jest ich wykonalność, a nie prawomocność. Mając na uwadze ugruntowane orzecznictwo dotyczące związania sądu cywilnego decyzją administracyjną (poza sytuacjami najogólniej rzecz ujmując zrównującymi ją z aktem nieistniejącym, co w rozpoznawanej sprawie nie ma miejsca) stwierdzić należy, że jeżeli zapadnie wykonalna decyzja administracyjna, chociażby nawet materialnie wadliwa, to sąd cywilny nie jest uprawniony do jej kontrolowania i jest nią związany. Z kolei wedle art. 61 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jednolit.: Dz. U. z 2012 r. poz. 270 z późn. zm.) wniesienie skargi nie wstrzymuje wykonania aktu lub czynności. W przypadkach wskazanych w § 2 cyt. przepisu można wykonanie decyzji wstrzymać, ale na okoliczność, iżby dłużnik uzyskał wstrzymanie którejkolwiek z decyzji jaką zaskarżył, apelacja się nie powołuje.

Ubocznie odnotować można trafne spostrzeżenie powoda zawarte w odpowiedzi na apelację, że w sytuacji kiedy ma on pięć lat na wytoczenie skargi pauliańskiej, nie sposób wymagać od niego by wyczekiwał na zakończenie ewentualnych sporów dotyczących wierzytelności jakie chce tą skargą objąć.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie może doprowadzić do wzruszenia zaskarżonego wyroku także ostatni zarzut podniesiony w związku z cofnięciem zawartego w apelacji wniosku o opinię biegłego tj. naruszenia art. 527 k.c. i art. 6 k.c. oraz art. 527 k.c. w związku z art. 65 ust 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece przez zwolnienie powoda od wykazania, że zbycie nieruchomości nastąpiło z pokrzywdzeniem wierzyciela w sytuacji, gdy wartość zbytego prawa była niższa niż wartość obciążających to prawo hipotek a powód nie kwestionował ceny sprzedaży prawa.

Rzeczywiście powód określając wartość przedmiotu sprawy na 535.000 zł (215.000 zł + 320.000 zł) posłużył się oświadczeniami samych małżonków T. o wartości przedmiotów darowizn zwartymi odpowiednio w § 3 każdego z aktów notarialnych (k-95,99, por. pismo powoda k-182). Te ich niekwestionowane oświadczenia stały się źródłem ustalenia Sądu o wartości przedmiotu każdej z darowizn (k-365). Należy pamiętać, że są to wartości udziałów w 1/2 części, a zatem konsekwentnie wartość obu lokali z daty darowizn wynosiła 1.070.000 zł. Niespore były też okoliczności (również wynikające z treści każdego z przedmiotowych aktów notarialnych) o obciążeniu każdej z nieruchomości lokalowych hipotekami umownymi zwykłymi i kaucyjnymi. Mają one też potwierdzenie w dołączonych do akt odpisach ksiąg wieczystych prowadzonych dla obu przedmiotowych lokali. Wynika z nich, że Bank (...) jednego kredytu udzielił małżonkom T. w dniu 3 kwietnia 2006r. na nieruchomość lokalową przy ul. (...), zabezpieczonego hipoteką umową zwykłą na 300.000 zł i kaucyjną na 27.536,79 zł czyli łącznie na 327.536,79 zł. Jest to więc kwota niższa niż wartość tego lokalu ustalona według oświadczenia małżonków T. na 430.000 zł (1/2 x 215.000 zł). Drugiego (...) Bank (...) udzielił im 19 marca 2008r. na kupno nieruchomości lokalowej przy ul. (...), zabezpieczonego hipoteką umową zwykłą na 545.000 zł i kaucyjną na 72.950,66 zł czyli łącznie na 617.950,66 zł. Analogicznie jest kwota niższa

niż wartość tego lokalu ustalona według oświadczenia małżonków T. na 640.000 zł (1/2 x 320.000 zł). Zważywszy na daty zaciągnięcia tych kredytów, w czasie orzekania przez Sąd pierwszej instancji były one spłacane odpowiednio od 7 i 5 lat. W razie egzekucyjnej sprzedaży tych nieruchomości Bank jako wierzyciel mógłby się zaspokoić jedynie do wysokości zadłużenia pozostającego jeszcze do spłaty. Nie zostało ustalone jaka to konkretnie kwota i ze względu na tajemnicę bankową w tego typu sporze taka informacja musiałaby pochodzić od pozwanej jako współkredytobiorcy oraz osoby, na której w tym wypadku spoczywał ciężar dowodu, jeśli chciała z niej wyciągnąć korzystne dla siebie skutki. Niesporny był natomiast fakt, że raty kredytowe są systematycznie spłacane, co wynika z twierdzeń samej pozwanej (k-170v, 176). Z zeznań G. T. (1) wynika, że Bank udzielił im kredytu nie na całą wartość kupowanych lokali lecz na około 80-90% ich ceny (k-171). Biorąc pod uwagę, że oba lokale są położone w atrakcyjnej lokalizacyjnie dzielnicy W. (M.) ich wartość w stosunku do wskazanej na potrzeby darowizny przez małżonków T. z pewnością nie spadła, a niewątpliwie wzrosła. Zważywszy przy tym na obsługiwane oba kredyty od ich zaciągnięcia, także wartość zadłużenia zabezpieczonego rzeczowo musi być niższa niż wartość hipotek.

W tych warunkach nie ma zatem żadnych uzasadnionych podstaw do uznania, że na chwilę orzekania (art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 527 § 2 k.c.) zabezpieczone hipotecznie długi małżonków T. wobec Banku kredytującego nabycie przez nich obu lokali przewyższały wartość obu lokali w sposób wykluczający całkowicie zaspokojenie zobowiązań powoda. Tylko bowiem wtedy kiedy ze względu na przywilej egzekucyjny tego Banku (art. 1025 § 1 pkt 5 k.p.c.) powód nie mógłby uzyskać jakiegokolwiek zaspokojenia uzasadniony byłby wniosek o braku pokrzywdzenia powoda jako wierzyciela. Skoro powód na podstawie niespornych w sprawie okoliczności wykazał, że tak nie jest - to mógł zasadnie oczekiwać udzielenia mu ochrony. Sama natomiast skala w jakiej ma on jeszcze możliwość uzyskać zaspokojenie, gdy już uczyni to Bank z przedmiotu obu hipotek, nie jest okolicznością istotną dla rozstrzygnięcia. Podzielić należy w tej kwestii pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 15 czerwca 2007 r., II CSK 93/07 (LEX nr 951503) o braku podstaw prawnych do jakiegokolwiek ograniczania zakresu zaskarżenia czynności prawnej i zakresu uznania jej za bezskuteczną ze względu na obciążenie na rzecz wierzytelności uprzywilejowanych.

Reasumując, skoro z przyczyn wyżej omówionych wszystkie zarzuty apelacji okazały się nietrafne należało ją oddalić na podstawie art. 385 k.p.c. (pkt I). Orzeczenie o obciążeniu Skarbu Państwa nieuiszczoną przez pozwaną opłatą od apelacji (pkt II) uzasadnia przepis art. 113 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz.U. z 2010r., Nr 90 poz. 594 ze zm.). Rozstrzygnięcie o kosztach zastępstwa procesowego należnych powodowi (pkt III) uzasadniają przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005r. o (...) (Dz.U. Nr 169, poz. 1417 z późn. zm.) oraz § 13 ust. 1 pkt 2 w związku z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

Z tych wszystkich względów i mając na uwadze treść wyżej powoływanych przepisów Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku.